

Posudek vedoucího/oponenta¹ diplomové práce

Student/ka:	Josef Sučík
Název práce:	Srovnání politické transformace v Polsku a Maďarsku
Vedoucí:	Josef Straceny
Oponent²:	Ondřej Lánský

Josef Sučík si ve své diplomové práci vytkl za cíl „...charakterizovat předpoklady pádu autoritářských režimů v Polské a Maďarské lidové republice.“ (s. 8). Jedná se o v podstatě klasické tranzitologické téma na pomezí politické vědy a historiografie.³ Struktura práce tomuto vymezení v zásadě odpovídá.

Pokud pomínu historiograficky orientované části (kapitoly věnované Sovětskému svazu, Polsku a Maďarsku), je možné za klíčové pasáže považovat úvodní kapitolu věnovanou tranzitologii a kapitolu poslední, kam autor práce nasměroval komparaci; dohromady tyto části představují asi 12 stran z celkových bezmála 60. Co se týče první kapitoly, přijde mi, že se autor příliš neopírá o množství současné literatury k tématu, ale pracuje spíše se starším vymezením. To samo o sobě není na závadu. Nicméně se domnívám, že by autor měl poskytnout ucelenější přehled dostupných teorií a výrazněji zdůvodnit výběr té, se kterou bude dále pracovat (Karl a Schmitter).⁴

Obě kapitoly věnované historiografii vývoje Polska a Maďarska jsou zpracovány poměrně robustně. Kapitolu č. 5, která nabízí srovnání polského a maďarského vývoje, je možné považovat za nejoriginálnější a možná i nejpřínosnější část diplomové práce. Nicméně za určitý problém považuji to, že zde autor pracuje s kategoriemi pro komparaci, které v zásadě nezmiňuje v první kapitole (o tranzitologii), kterou by bývalo bylo možné využít právě jako popis zvolené metodologie této diplomové práce. A tak se např. jméno britského historika Erica Hobsbawma objevuje právě až zde (a navíc bez citace nějakého jeho díla). Zkrátka se mi zdá, že tyto dvě kapitoly (1. a 5.) mohly být mnohem lépe provázány.

Z formálního a jazykového hlediska se jedná o dobrou práci. Občas se v práci objevují formulační neobratnosti (začátky odstavce malým písmenem) či překlepy. Nicméně nelze nezmínit to, že autor práce odevzdal do SISu verzi PDF souboru, ve které jsou viditelné komentáře na straně z doby, kdy byla práce ještě zpracovávána autorem; čtenář – a upozorňuji, že závěrečné práce bývají zveřejněny v

¹ Nehodící se škrtněte.

² Pokud posudek vypracovává vedoucí práce, nevyplňovat.

³ Sám autor je si vědom limitů své práce, které jsou dány rozsahem literatury, se kterou pracoval (zejména nemohl pracovat se všemi relevantními polskými, maďarskými a německými texty). Považuji to za veliké riziko, protože výrazně ambiciózní zadání práce může vést k nedokonalému výsledku.

⁴ Moc nechápu, proč se diplomant rozhodl při vymezení svého přístupu, který se opírá o teorii právě těchto dvou vědců, v podstatě omezit na sekundární – byť vynikající a klasickou – práci Vladimíry Dvořákové a Jiřího Kuncce. Podle mého soudu je to nevyužitý potenciál.

repozitáři – se tak dozví komentáře patrně od někoho, kdo autorovi pomáhal s jazykovou korekturou. Je to škoda, protože to působí velmi neprofesionálně. Také se v práci objevuje dvojí způsob citování cizojazyčných textů: někdy je autor práce přímo v textu překládá a jindy tak činí až v poznámce pod čarou; to by chtělo sjednotit.⁵

Přestože autor práce již v Úvodu deklaruje, že se nejedná o historiografickou práci, ale o práci politologickou, domnívám se, že to není úplně pravda. Podle mého soudu jde o práci, která je v nejlepším případě na hraně mezi historiografií a politickou vědou.⁶ Půjde mi škoda, že autor více nevytěžil analýzy autorů*ek, kteří či které se věnují těmto tématům s větším důrazem na současnost (jako je např. Philipp Ther, kterého ale autor diplomové práce opakovaně zmiňuje). Nicméně práce je dle mého soudu v zásadě v pořádku.

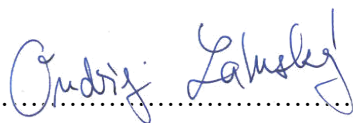
Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Upozornění/Disclaimer: Vzhledem ke stavu poznání k dnešnímu dni nedokáže autor/ka posudku s jistotou stanovit, zda a v jaké míře byly při vypracování této závěrečné práce využity nástroje umělé inteligence.

Podněty k přemýšlení, **otázky do rozpravy:**

1. Jaké důsledky může mít práce pro výuku základů společenských věd či občanské výchovy? Jak by šlo práci v tomto směru využít?
2. Bylo by možné poznatky této diplomové práce využít pro vysvětlení současné vlny de-demokratizace (*democratic backsliding*) právě v Polsku či Maďarsku? Vidí autor u těchto současných procesů nějaké historické příčiny?

V Praze 2. 9. 2024

ONDŘEJ LÁNSKÝ

⁵ Stejně tak není vůbec nutné citovat v kurzívě. Text to totiž výrazně znepráhledňuje – kurzíva již potom nemůže fungovat jako zvýraznění či zdůraznění.

⁶ V práci však trochu postrádám (přičemž toto ale nezohledňuji v hodnocení) nějaký didaktický či pedagogický moment, který by šlo vztáhnout k učitelství, které autor studuje. Zároveň se nemohu zbavit dojmu, že by práce mohla být podána spíše na katedře dějin a didaktiky dějepisu. Na druhou stranu je faktem, že se diplomant poměrně zdařile pokusil pohybovat se v rejstříku politologické tranzitologie.